

Гуренко І.І., гр.ДТ-Ш17мг

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО НАРОДНОГО КОСТЮМА

Сучасна мода дуже швидкоплинна, одні модні тенденції приходять на зміну іншим, тому завданням дизайнера є придумати щось нове, неповторне, щоб здивувати споживача. Джерелом натхнення може бути будь що, але одним із найбагатших джерел натхнення є народний костюм.

На думку В. Єлізарова, "вивчення функцій костюму як культурного феномену в контексті сценічної хореографії – проблема досі невивчена. Вона наближає до розуміння, як всупереч світовій глобалізації зберегти творчу індивідуалізацію особистості виконавця в мистецькій діяльності, виявити можливості комплексного підходу в пробудженні образного мислення митців-виконавців та глядачів шляхом актуалізації деяких аспектів функціональної значимості костюму" [2, с.28-29].

Коли ми вивчаємо народний костюм нам відкривається краса, яку заложено в пропорції форми, кольорову та ритмічну побудову, в оздоблення різноманітними орнаментами.

Народну творчість вивчали завжди і на основі вивченого створювалися нові витвори мистецтва. В хореографічному мистецтві виразними є рухи, жести, пози та виразність обличчя. Тому, створення сучасного народного танцювального костюма неможливе без глибокого вивчення народної творчості.

Народний танець в наші дні є одним із найпопулярніших видів творчості. Успіх в цьому танці, перш за все, залежить від правильно спроектованого костюму, який надає йому яскравого та емоційного забарвлення та підкреслює національну самобутність.

Сценічний костюм – образ артиста, засіб який допомагає йому перевтілитися, характеристика персонажа та художнього впливу на глядача. Необережне ставлення до сценічного костюму знижує якість хореографічної постановки. Т. Саєнко зазначає, що сценічний костюм, виконаний за традиціями народного вбрання, є найвагомішим засобом створення хореографічного образу [1]. Танець позбавлений слів, через це велике навантаження має зорове сприйняття. Тому костюм відіграє важливу роль у сценічній постановці.

Народний костюм виявляє історичні, соціальні, національні та індивідуальні особливості. Створюючи сценічний костюм, треба враховувати особливості народного крою, декору та кольорової гами народного вбрання. Він має відповідати певним вимогам: бути легким і зручним, не заважати виконанню танцювальних рухів [3].

Є два основних напрямки створення танцювального костюма з урахуванням народних мотивів:

- сценічний костюм, у якому використовуються форми народного одягу та прикраси, що підкреслюють загальний колорит українського танцю;
- сценічний костюм, який максимально наближений до традиційного народного, допомагає розкрити зміст народних традиційних танців різних етнічних груп або фольклорних хореографічних композицій [3].

При створенні народного сценічного костюма потрібно притримуватись таких правил:

1. В костюмах для хорових номерів особливо розробляється верхня частина, зорове сприйняття акцентується на рухи рук, тому рукави займають важливу нарядну частину костюма.

2. В костюмах для рухливих номерів акцентується увага на оформленні поньови або спідниці для підкреслення рухів ніг виконавця. Кольорові поєднання будуються на контрасті, костюми повинні бути яскравими і гарно оздоблені.

3. Для вишивки можна використовувати трафарет (друк малюнка на тканині). Такі прийоми застосовують для створення більшого ефекту сприйняття орнаменту вишивки зі сцени. Аналогічно відбувається і масштабування декоративних елементів (збільшення орнаменту або частин декоративного оздоблення).

4. Костюми для масового танцю не слід перевантажувати орнаментами і яскравими фарбами. Якщо на сцені один-два виконавці, то тут вже можна більш ретельно попрацювати над орнаментом костюмів, підкреслити індивідуальність виконавця.

5. Вишивка повинна бути перероблена під сценічний костюм. Використання справжніх зразків небажано, тому що із залу глядачі її не побачать.

6. Орнаментика витримується в підпорядкованості традиційному костюму. Помилковим буде перенесення орнаменту з рушника на рукава, в результаті чого порушується ритм малюнка, так як малюнок розрахований на сприйняття з різних площин і в певних пропорціях.

7. Орнамент вибирається великий, який добре «читається» на відстані, чіткий.

8. Дозволяється використання блискіток в сценічному костюмі: їх використання підсилює ефект сприйняття художнього образу костюма, надає святковості, але не слід занадто захоплюватися застосуванням подібного роду обробки [4,5].

Таким чином, при створенні сценічного вбрання з національними мотивами важливо визначити його призначення, приділити увагу вивченню та вибору оздоблень, щоб запропоновані варіанти сценічних костюмів не обмежувати хореографів у створенні композицій, а стали прикладом використання декоративного оздоблення народного українського костюма.

Література

1. Саєнко Т. Навчання майбутніх вчителів хореографії створенню сценічного костюма за мотивами народного вбрання // Науково-педагогічний журнал “Молодь і ринок” / Т.Саєнко // Дрогобич: Видавництво Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2010. – Вип. №11(70). – С. 88-92.

2. Єлізаров В. О. Функції костюма в сучасній сценічній хореографії / В. О. Єлізаров // Вісник Міжнародного слов'янського університету. – 2006. – № 1. – С. 26 - 29

3. Ніколаєва Т. Український костюм. Надія на ренесанс. / Т. Ніколаєва. – К.: Дніпро. – 2005. – 650 с.